

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KOMUNITNÍ CENTRUM NÝRSKO

ZÁKLADNÍ PRINCIPY A CÍLE FUNGOVÁNÍ

1. POSLÁNÍ KOMUNITNÍHO CENTRA

Komunitní centrum ve městě Nýrsko **slouží lidem sociálně vyloučeným** či sociálním vyloučením ohroženým z tohoto města i z okolních obcí. **Vytváří prostor** pro setkávání komunity sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených, zejména rodiny s dětmi či mládež starší patnácti let. **Je nástrojem pro řešení problémů** komunity a prevenci sociálního vyloučení. Posiluje schopnosti komunity řešit své problémy **aktivizací místních zdrojů**. Přináší **kvalitní alternativy pro trávení volného času** pro mladé lidi ve smyslu realizace kulturních a vzdělávacích aktivit. Zvyšuje schopnost komunity efektivně **spolupracovat na řešení problémů** a posiluje participativní procesy jako důležitý nástroj udržitelného rozvoje regionu.

1.1. Cílové skupiny komunitního centra

Primárně se jedná o sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené členy komunity, mezi které spadají především:

- **Děti a mládež**
- **Rodiny s dětmi** (mladé rodiny, neúplné rodiny, maminky a tatínkové na mateřské či rodičovské dovolené, rodiny s dětmi se zdravotním omezením,...)
- **Osoby ohrožené nezaměstnaností** (krátkodobě i dlouhodobě nezaměstnaní, lidé s nízkým vzděláním, lidé v předdůchodovém věku, absolventi škol bez praxe,...)
- **Osoby ohrožené sociálním vyloučením** (drogově závislí, vracející se z výkonu trestu, bydlící v sociálně vyloučených lokalitách, na „špatných adresách“...)
- **Senioři a osamělí lidé** (lidé bez rodinného zázemí, lidé po ztrátě blízké osoby, stárnoucí lidé s dospělými dětmi,..)

2. ZÁKLADNÍ PRINCIPY FUNGOVÁNÍ

Komunitní centrum Nýrsko vychází **ze základních principů komunitní sociální práce**, které jsou založeny **na sdílení** vzájemných potřeb, **otevřenosti** a **vzájemné komunikaci**, která umožňuje společně řešit problémy komunity, hledat společná řešení a zapojovat se do aktivit. Důležitou součástí činnosti komunitního centra je **průběžné mapování problémů** a potřeb komunity, dále **udržování, prohlubování a navazování kontaktů** s místními spolky a institucemi. Uvnitř komunity bude prosazovat **posilování vzájemné důvěry** a sebedůvěry, vzájemnou solidaritu a podporu, **respekt** k odlišnostem, dobrovolnost a **rovnocennost**. Bude pěstovat **otevřenost, informovanost** a **transparentnost**. Soustředí se na silné stránky jednotlivých členů komunity i komunity jako celku.

2.2. Způsob fungování centra

Organizačním zajištěním fungování komunitního centra a komunikací komunitního centra navenek je pověřen komunitní pracovník koordinátor (alfa.nyrsko@gmail.com). Činnost komunitního centra zajišťují následující pracovníci:

- Petr Vaňkát, Alžběta Nováková: **komunitní pracovník koordinátor** - je odpovědný za konkrétní implementaci principů komunitní sociální práce ve vytvořeném komunitním centru. Mapuje potřeby komunity a pomáhá komunitě nalézt vnitřní zdroje a řešení problémů. Je moderátorem, motivátorem a mediátorem komunity. Ve fázi identifikace členů komunity je odpovědný za oslovování potencionálních členů komunity. Je odpovědný za koordinaci činnosti komunitního centra, jeho průběžné

využívání zástupci cílových skupin, za koordinaci činnosti komunitních sociálních pracovníků ve vztahu k cílovým skupinám.

- Alžběta Nováková: **odborný gestor komunitního centra** – je odborným garantem fungování centra a nastavuje postupy pro identifikaci a zapojení členů komunity do činnosti centra a je garantem postupů práce s komunitou dle principů komunitní sociální práce. Je odborným garantem interní evaluace činnosti komunitního centra a autorem zadání pro externí evaluaci centra a je odpovědný za implementaci výstupů z evaluačních zpráv do činnosti komunitního centra. Odborný gestor má odbornost sociálního pracovníka podle zákona č. 108/ 2006 Sb.
- Bohumil Novák, Žaneta Vilášková: **komunitní pracovník** – je odpovědný za konkrétní implementaci principů komunitní sociální práce ve vytvořeném komunitním centru. Mapuje potřeby komunity a pomáhá komunitě nalézt vnitřní zdroje a řešení problémů. Je moderátorem, motivátorem a mediátorem komunity. Ve fázi identifikace členů komunity je odpovědný za oslovování potencionálních členů komunity.

Na činnosti centra se dále podílí cca 15 dobrovolníků, kteří pomáhají s organizací, vymyšlením obsahu činnosti, šířením informací o existenci a činnosti komunitního centra v místní komunitě. Centrum funguje v prostorách klubu Alfa v Nýrsku. Klub má 70 pravidelných klientů a zhruba 350 kontaktů ročně, v rámci terénní práce (streetwork) je to 63 klientů. Místní komunita se účastní následujících pravidelných společensko-kulturních a sportovních aktivit:

- Společná příprava na svátky, slavnosti, místní kulturně-společenské události (Vánoce, Velikonoce, Den dětí,..) a realizace společného programu (úklid veřejných prostranství, zeleně,..)
- Společný nácvik divadelních představení a jejich předvedení
- Setkání mládeže a sportovní aktivity v prostorách centra
- Sportovní aktivity na sportovištích mimo prostory centra
- Společné výlety, včetně vícedenních pobytů
- Setkávání rodičů s dětmi v prostorách centra
- Klub žen
- Kulturně-náboženské setkávání Jednoty bratrské Nýrsko

Setkání jsou **otevřená všem zájemcům** a fungují na samoorganizačním a horizontálním principu. Členové místní komunity **určují obsah a průběh** jednotlivých jednáních a pracovníci komunitního centra fungují jako jejich **facilitátoři**. Volnočasové, kulturní i sportovní aktivity slouží i k **prohlubování vztahů** a **budování důvěry** mezi členy komunity navzájem a mezi členy komunity a pracovníky komunitního centra. Díky tomu dochází k **postupné větší otevřenosti, sdílení problémů** jednotlivých členů komunity a **nalézání společného potenciálu** pro jejich řešení.

Kromě pravidelných setkáních v prostorách komunitního centra probíhají i následující činnosti:

- **spolupráce s jedinci i rodinami v jejich přirozeném prostředí**
 - o jedná se především o rodiny žijící v ubytovně v Janovicích nad Úhlavou; obsahem spolupráce je pomoc s řešením každodenních problémů finančních, výchovných, rodinných, vzdělávacích, profesních a asistence při hledání adekvátního bydlení
- **průběžné mapování problémů a potřeb místní komunity**
 - o terénní průzkumy v regionu (okolí škol, zastávek veřejné dopravy, identifikace sociálně vyloučených lokalit a „špatných adres“ ,...)

- o spolupráce s dalšími místními organizacemi a institucemi (místní školy, Člověk v tísni, o.p.s., Point14, z.ú., Slánka o.s.)

3. CÍLE ČINNOSTI KOMUNITNÍHO CENTRA

Cíle činnosti komunitního centra byly naformulovány na základě **socioekonomické analýzy** území, **jednání se zástupci místní komunity** a **jednání s partnery z území** – organizacemi a institucemi působícími na území MAS Ekoregion Úhlava.

3.1. Rozšíření nabídky trávení volného času

V rámci komunitního centra bude **fungovat prostor**, ve kterém bude moci mládež pod dohledem dospělých, pro ně důvěryhodných, osoby provozovat své neorganizované aktivity.

Na základě zmapování situace a potřeb komunity nabízí komunitní centrum i skupinové společensko-kulturní a sportovní aktivity a to **i mimo prostory samotného centra**. Jedná se o přípravu na svátky, slavnosti, nácvik divadelních představení a jejich předvedení. Pořádá společné vaření, výroby kostýmů, výtvarné soutěže. Cílem je **společné setkání mládeže** a realizace společného programu, který inspiruje, baví, vzdělává a motivuje členy komunity k aktivnímu přístupu k životu, nalézání pozitivních hodnot a též posiluje vztahy s okolím.

3.2. Podpora vzdělávání a rozvoj spolupráce se školami

Děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením nejsou ve většině případů svými rodiči **motivováni k pravidelné školní docházce**, plnění svých školních povinností či smysluplnému trávení volného času. Činnost komunitního centra bude více provázána s činností škol na území MAS. Pracovníci komunitního centra seznámí se s problematikou vzdělávání především v Nýrsku a v Janovicích nad Úhlavou, budou **monitorovat potřebnost návazných témat** souvisejících se vzděláváním (např. otevření řemeslné dílny) a **pomáhat většímu propojení školy a rodičů**. Komunitní centrum spolu s partnery bude školám nabízet **vzdělávací programy** zaměřené na **prevenci a řešení sociopatologických jevů** (drogy, nefunkční vztahy v rodině, násilí apod.). Zaměří se na podporu a motivaci k pravidelné školní docházce, na přípravu (doučování), vztahy a konflikty v dětském kolektivu, prevenci šikany, výchovu mládeže (omezení vlivu “špatné party”). V neposlední řadě na podporu a představení **možností dalšího studia** po ukončení základní školy.

3.3. Podpora samostatného bydlení rodin a jednotlivců a omezení bytové nouze

Ve spolupráci s místními partnery bude činnost komunitního centra zaměřená i na **asistenci s nalezením a udržení bydlení** pro rodiny i jednotlivce v bytové nouzi z celého území MAS. Cílem komunitního centra je také **zvyšovat informovanost** týkající se vedení rodinného rozpočtu, určování finančních priorit a **předcházení vzniku dluhů**, což jsou atributy nejčastěji způsobující ztrátu bydlení.

3.4. Komplexní podpora rodin

Podpora sociálního začleňování mládeže je provázána s **informovaností jejich rodičů**, např. formou přednášek, společných setkání apod. Naplňováním tohoto cíle dojde k rozšíření vědomí rodičů o potřebách a problémech mládeže, aktivity budou zaměřeny např. i na prevenci vzniku závislostí. Komunitní centrum bude vytvářet **prostor pro sdílení zkušeností a poradenství** v oblastech partnerských, rodinných, příbuzenských a sousedských vztahů. Půjde mimo jiné téma domácího násilí, jeho předcházení a řešení důsledků, zodpovědnosti při

zakládání rodiny. Též se zaměří na oblast následků **konzumace alkoholu, užívání drog, nezodpovědného a zdravého životního stylu, problematiky sexuální výchovy.**

3.5. Snižování nezaměstnanosti

Nezaměstnanost, resp. nemožnost si najít práci (nekonkurenceschopnost na trhu práce z důvodu nízkého vzdělání a rasové diskriminace ze strany zaměstnavatelů) se jeví jako největší problém zejména na území DSO Úhlava. Ve sledovaných ubytovnách žijí nejčastěji dospělí lidé s nízkým stupněm získaného vzdělání a kvalifikace, kteří jsou často dlouhodobě bez zaměstnání, tedy zcela závislí na dávkách sociální podpory a sociální péče. Cílem komunitního centra bude **podpora finanční gramotnosti u dětí a dospělých a výchova v oblasti dluhové problematiky.** Téma výchovy je nedílně spjata s **motivací k osamostatnění** se u dospívajících a potřebou **pomoci s hledání vhodných pracovních podmínek.** Cílem aktivit tak bude i **příprava na pracovní pohovor,** podmínky oslovování potencionálního zaměstnavatele, dodržování zákonných norem při práci.

3.6. Rozšíření místní působnosti

Komunitní centrum bude působit v celém regionu MAS EÚ, ale těžištěm jeho činnosti bude **Nýrsko a Janovice.** Naváže se a bude rozvíjet aktivity místní komunity provozované v zázemí komunitního centra v Nýrsku a bude se soustředit na řešení problémů rodin v Janovické ubytovně. Pro rozšíření činností do dalších obcí bude vycházet z identifikace problémů či potřeb zprostředkovaných členy místní komunity a místními aktéry (obce, školy,...).

3.7. Prohloubení spolupráce s místními partnery

Komunitní centrum bude **průběžně komunikovat** s představiteli samosprávy, vzdělávacích institucí a dalšími organizacemi působícími v prostoru **MAS Ekoregion Úhlava.** Díky tomu bude udržována **vzájemná informovanost** o problémech a potřebách místní komunity a bude možné, dle zjištěných informací, průběžně upravovat činnost komunitního centra. Předpokládá se rovněž **každoroční uspořádání společného setkání** všech zájemců z partnerských organizací (diskuse o činnosti komunitního centra a partnerů, možnostech vzájemné spolupráce a problémech území).

4. EVALUACE

Metody evaluace činnosti komunitního centra budou stanoveny ve spolupráci s komunitou a externím evaluátorem po zahájení činnosti komunitního centra. Evaluace činnosti proběhne dvěma způsoby:

- **Externí evaluace**
 - o proběhne po prvním roce fungování komunitního centra a bude vedena externím evaluátorem, který byl vybrán pro spolupráci. Obsahem této evaluace bude metodologické zhodnocení fungování komunitního centra (personální a odborné zajištění komunitního centra, naplňování principů komunitní sociální práce,...)
- **Interní evaluace**
 - o sebehodnocení fungování komunitního centra bude realizovat vlastní komunita a jeho základní principy byly navrženy při založení komunitního centra
 - o sebehodnocení proběhne rovněž po jednom roce fungování komunitního centra a bude provedena formou individuálních rozhovorů se členy komunity a

prostřednictvím jedné skupinové diskuze, které se zúčastní zájemci z řad komunity

- obsahem zjišťování bude zejména zhodnocení obsahu a formy činnosti komunitního centra („Děláme, co dělat chceme a můžeme?“, „Co dalšího dělat chceme a můžeme?“,...)

Výstupem z obou výše uvedených zjišťování bude **evaluační zpráva**, ve které bude popsána metodologie hodnotícího procesu, výstupy z evaluace a případně i definice opatření vedoucích k řešení problémových oblastí, které budou při procesu identifikovány.